

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ
การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

The Relationship between Instructional Leadership of
Principals and Professional Learning Community of Schools
under the Secondary Education Service Area Office 19

¹ชาญชัย นันทะผา และ พิมพ็อร สดเอี่ยม

Chanchai Nuntapha and Pim-on Sod-lum

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University

¹E-mail: tumchanchai21@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน 4) เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน และ 5) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 326 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนโดยภาพรวมและราย

222 วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2561)

ด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ด้าน คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น และด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนการสอน โดยมีประสิทธิภาพการทำนายร้อยละ 43.50 5) สมการพยากรณ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนคือ $\hat{Y} = .450(X_2) + .271(X_3)$

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์; ภาวะผู้นำ; ผู้บริหารสถานศึกษา; ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were to 1) to study the level academic leadership of school administrators. 2) To study the level of community learning professional in the school. 3) To study the relationship between administrator's instructional leadership of school and the community of professional learning in school 4) study the factor of administrator's instructional leadership that affected to the community of professional learning in school and 5) regression equation of administrator's instructional leadership that affected to the community of professional learning in school under the secondary educational service area office 19. The samples were teachers and educational personnel 326 peoples. Data collection Questionnaire. Data analysis by software program. Frequency, percentage, mean, and standard deviation. Test the hypothesis by finding the Pearson correlation coefficient and multiple regression analysis with Enter method and Stepwise method.

Research finding found

1) Academic Leadership of School Administrators the overall and individual aspects are at a high level. 2) Being a community of professional learning in the school. The overall and individual aspects are at a high level. 3) Academic Leadership of School Administrators and Community-Based Professional Learning Communities. Have a positive relationship at the .01 of significance. 4) The academic leadership of the school administrators resulted in a community of professional learning in the school at the .01 of significance. There are 2 sides it's a common goal and goal setting and Supervising, monitoring, and reflecting the learning process. The efficiency of the prediction 43.50 percent 5) Equation of Forecast of Academic Leadership of School Administrators affect Being a community of professional learning in the school is $\hat{Y} = .450(x_2) + .271(x_3)$.

Keywords: Relationship; Instructional Leadership; Professional Learning Community of Schools

บทนำ

โลกในปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง มีการหลั่งไหลของกระแสความเจริญก้าวหน้าที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านความรู้ ด้านเทคโนโลยี การคมนาคม การศึกษา การสื่อสาร การเงิน การค้า และการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคปัจจุบัน สิ่งสำคัญ คือ การพัฒนาคนด้วยกลไกการจัดการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของประเทศได้พยายามพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการปฏิรูปโรงเรียน ซึ่งงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา เป็นงานเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ (รุจิรุ ภู่อาระ และจันทรานี สงวนนาม, 2545) การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษามีความจำเป็นและสำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศ เพราะเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับทุกคน และครอบคลุมการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งจะมีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ (ธีระ รุญเจริญ, 2546) นำไปสู่การเรียนรู้ในสังคมอย่างมีความสุข (เตือนใจ สุกใส, 2561; วญาดา ลลิตธนภัทร, 2560)

การบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น องค์ประกอบสำคัญ คือ การมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกถึงความสามารถในการบริหารกิจกรรมโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนา และส่งเสริมวิชาการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น เอื้อต่อการทำงานของครู สนับสนุนให้คุณภาพการสอนของครูดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในที่สุด หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูผู้สอน กลไกสำคัญที่ช่วยให้การปฏิรูปดังกล่าวประสบความสำเร็จ คือ ต้องปรับกระบวนการบริหารสถานศึกษาแบบเดิมที่เคยปฏิบัติไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็น “ชุมชนทางวิชาชีพ” เพื่อให้โรงเรียนมีบรรยากาศและวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน มีการสร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่ ซึ่งการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัวของกลุ่มคนในวิชาชีพครูที่มีความรู้ ความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มาร่วมแลกเปลี่ยน แบ่งปัน เรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ ร่วมกัน ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปประยุกต์และปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดเลยและหนองบัวลำภู จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยสำนักทดสอบทางการศึกษา พบว่า นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ต่อเนื่องกันหลายปี โดยพบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลการทดสอบระดับชาติ หรือ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ประจำปีการศึกษา 2558 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

4. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

5. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 มีความสัมพันธ์กัน

2. มีปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 องค์ประกอบสามารถพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยที่ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาตามแนวคิดของ Alig-Mielcarek & Hoy (2005) มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน 2) การกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น และ 3) การกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอน และการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning community : PLC) ของโรงเรียน ศึกษาตามแนวคิดของ Hord (1997) มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน 2) การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) การเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์ใช้ความรู้ 4) การมีเงื่อนไขที่สนับสนุน และ 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 132 คนและครูผู้สอน จำนวน 2,052 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,184 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 326 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 46 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .986 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ Cronbach สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson และศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Enter และวิธี Stepwise

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏดังตารางที่ 1
 ตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์
 การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่งหน้าที่		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	20	8.10
1.2 ครูผู้สอน	306	93.90
รวม	326	100.00
2. วุฒิทางการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	182	55.80
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	144	44.20
รวม	326	100.00
3. ประสบการณ์การทำงาน		
3.1 น้อยกว่า 10 ปี	108	33.10
3.2 10 – 20 ปี	90	27.60
3.3 มากกว่า 20 ปี	128	39.30
รวม	326	100.00
4. ขนาดของสถานศึกษา		
4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก	75	23.00
4.2 โรงเรียนขนาดกลาง	135	41.40
4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	116	35.60
รวม	326	100.00

2. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวม และรายด้าน

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน	4.12	0.647	มาก
2. การกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น	4.13	0.565	มาก
3. การกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอน	3.99	0.752	มาก
รวม	4.13	0.620	มาก

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน	4.11	0.597	มาก
2. การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.16	0.681	มาก
3. การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้	4.13	0.557	มาก
4. การมีเงื่อนไขสนับสนุน	4.07	0.698	มาก
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล	4.16	0.647	มาก
รวม	4.15	0.605	มาก

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลปรากฏดังตารางที่ 4

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	X	Y
X ₁	1.00	.683**	.609**	.592**	.586**	.535**	.658**	.437**	.852**	.493**
X ₂		1.00	.650**	.658**	.554**	.630**	.686**	.570**	.695**	.626**
X ₃			1.00	.632**	.672**	.663**	.730**	.542**	.884**	.564**
Y ₁				1.00	.658**	.681**	.657**	.625**	.678**	.848**
Y ₂					1.00	.739**	.585**	.528**	.642**	.579**
Y ₃						1.00	.681**	.667**	.636**	.655**
Y ₄							1.00	.589**	.689**	.651**
Y ₅								1.00	.583**	.822**
X									1.00	.621**
Y										1.00

** p < .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r=.621$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในแต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง .437 – .739 เป็นความสัมพันธ์เชิงบวก และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษารายด้าน ทั้ง 3 ด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น (X₂) ($r=.626^{**}$) ด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนการสอน (X₃) ($r=.564^{**}$) และ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน (X₁) ($r=.493^{**}$) ตามลำดับ

5.ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

1) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยนำตัวแปรทั้งหมดมาพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ด้วยวิธี Enter ปรากฏดังตารางที่ 5

ตัวแปรพยากรณ์	β	Std.Error	Beta	t	P-Value
1.ด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน (X_1)	.002	.060	.003	.041	.968
2.ด้านการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น (X_2)	.483	.065	.451	7.40	.000
3.ด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนการสอน (X_3)	.219	.049	.272	4.425	.000
ค่าคงที่ (Constant)	1.291				
R = .659 R ² =.435 F=82.586**					

**p< .01

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน (X_1) ด้านกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น (X_2) และด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนการสอน (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .659 มีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ .435 หมายความว่า องค์ประกอบปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 3 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวม (Y) ได้ร้อยละ 43.50 และพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมาย

นั้น (X_2) และด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนการสอน (X_3) ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .01 ตามลำดับ ส่วนด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน (X_1) ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวม (Y) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยนำตัวแปรทั้งหมดมาพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ด้วยวิธี Stepwise ปรากฏดังตารางที่ 6

ตัวแปรพยากรณ์	β	Std.Error	Beta	t	P-Value
1.ด้านการกำหนดเป้าหมาย ร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับ เป้าหมายนั้น (X_2)	.482	.059	.450	8.187*	.000
2.ด้านการกำกับติดตามและจัด ให้มีการสะท้อนผลกระบวนการ เรียนการสอน (X_3)	.218	.044	.271	4.922*	.000
ค่าคงที่ (Constant)	1.289				
R = .659 R ² =.435 F=124.262**					

**p< .01

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2 ด้าน คือ ด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนการสอน (X_3) และด้าน กำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น (X_2) ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .01 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .659 และมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R²) เท่ากับ .435 หมายความว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 2 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวม (Y) ได้ ร้อยละ 43.50

6. สมการพยากรณ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

สมการพยากรณ์ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวม (Y) สมการในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 1.289 + .482(X_2) + .218(X_3)$ และสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Y} = .450(X_2) + .271(X_3)$

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐานสูงสุด คือ กำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) = .450 และมีค่า Beta เป็นบวก หมายความว่า เมื่อกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น (X_2) มีค่าเพิ่มขึ้น ก็จะส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเพิ่มขึ้น รองลงมา คือ การกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนการสอน (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) = .271 มีค่า Beta เป็นบวก หมายความว่า เมื่อการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนการสอน (X_3) มีค่าเพิ่มขึ้น ก็จะส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเพิ่มขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับมาก ($r=.621$) อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เป็นเพราะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อโรงเรียน มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคลในโรงเรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ผู้บริหารโรงเรียนต้องขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ สร้างโอกาสมากกว่าที่จะรอให้โอกาสมาถึงจึงจะลงมือทำ มีความกระตือรือร้นพร้อมที่จะคิดสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา เป็นผู้วิสัยทัศน์ เป็นผู้นำทางความคิด และการบริหารจัดการ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ส่งเสริมความก้าวหน้าให้กับคณะครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับ ธนยพร บุญรักษา (2552) ได้ศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน อยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 คือ ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมโรงเรียน ปัจจัยด้านโครงสร้างโรงเรียน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านพันธกิจและวิสัยทัศน์ ปัจจัยด้านการจูงใจ และปัจจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 คือ ปัจจัยด้านบรรยากาศและ ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมโรงเรียน ปัจจัยด้านโครงสร้างโรงเรียน และปัจจัยด้านพันธกิจและวิสัยทัศน์ที่สามารถพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ได้ร้อยละ 78.40

2. ปัจจัยความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน (X_1) ด้านกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น (X_2) และด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนการสอน (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .659 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ .435 ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สิริวิ พิศุทธิ์สินธพ (2554) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในสถาบันอุดมศึกษาคาทอลิก พบว่า รูปแบบการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในสถาบันอุดมศึกษาคาทอลิก มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมซึ่งความเป็นไปได้สำหรับแนวทางในการปฏิบัติจริงนั้นมี 3 ประการ คือ มีการแบ่งปันอำนาจ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีการส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำ ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมซึ่งความเป็นไปได้สำหรับแนวทางในการปฏิบัติจริงนั้นมี 2 ประการ คือ มีค่านิยมและวิสัยทัศน์เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีค่านิยมและวิสัยทัศน์เพื่อการทำงานร่วมกันของบุคลากร การเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์การเรียนรู้ ซึ่งความเป็นไปได้สำหรับแนวทางในการปฏิบัติจริงนั้นมี 2 ประการคือมีการเรียนรู้ร่วมกัน และมีการประยุกต์ความรู้เพื่อประโยชน์ของผู้เรียน สภาพการณ์ที่สนับสนุนซึ่งความเป็นไปได้สำหรับแนวทางในการปฏิบัติจริงนั้นมี 2 ประการ คือมีโครงสร้างทางกายภาพและมีโครงสร้างทางทรัพยากรบุคคล

แนวปฏิบัติที่ดีร่วมกันซึ่งความเป็นไปได้สำหรับแนวทางในการปฏิบัติจริงนั้นมี 2 ประการ คือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับและ ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ ซึ่งความเป็นไปได้สำหรับแนวทางในการปฏิบัติจริงนั้นมี 2 ประการ คือ มีการพัฒนา มิติบุคคล และมีการพัฒนามิติสังคม

5. สมการพยากรณ์ของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐานสูงสุด คือ กำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ($Bata=.450$) มีค่า ($Bata$) เป็นบวก และการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนการสอน (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ($Bata=.271$) มีค่า ($Bata$) เป็นบวก โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ .435 หมายความว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 2 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวม (Y) ได้ ร้อยละ 43.50 กล่าวคือ ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงความสามารถทางวิชาการในการนำความรู้ เทคนิค และทักษะการบริหารงาน ที่มีการวางกลยุทธ์ไว้อย่างดีที่เกี่ยวข้องกับการนำบุคลากรในสถานศึกษาให้ร่วมมือปฏิบัติงานพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วย่อมส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ เอลิมชาติ เมฆแดง อรุณ จุติผล และ ชีระ รุญเจริญ (2558) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชน โดยศึกษาในโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาในเขตภาคใต้ตอนบน ศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Hord and Rutherford (2007) ที่มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและมีส่วนร่วม 2) การเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์การเรียนรู้ 3) มีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การมีเงื่อนไขและสภาพการณ์ที่สนับสนุน และ 5) การมีแนวปฏิบัติที่ดีร่วมกัน ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ดีของสถานศึกษาเอกชนครอบคลุม 5 ลักษณะ คือ 1) สถานศึกษามีภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและมีส่วนร่วม 2) สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์การเรียนรู้ร่วมกัน 3) สถานศึกษามีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) สถานศึกษามีเงื่อนไขและสภาพการณ์ที่สนับสนุน และ 5) สถานศึกษามีแนวการปฏิบัติที่ดีร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการกำกับติดตามและจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความไว้วางใจและการยอมรับ ความเอื้ออาทรต่อบุคลากรในสถานศึกษา นอกจากนี้ควรสร้างภาวะผู้นำด้านการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน และสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น มีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่คาดหวังไว้ จะนำไปสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สำหรับนักวิจัยอื่นควรที่จะมองถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน โดยการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ร่วมกับทฤษฎีภาวะผู้นำด้านอื่น เช่น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประสิทธิภาพผลของโรงเรียน เพื่อให้ได้องค์ความรู้เพิ่มเติมและเป็นการหาตัวแปรร่วมในการพยากรณ์ และควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง: References

- เฉลิมชาติ เมฆแดง อรุณ จุติผล และ อีระ รุญเจริญ. (2558). *แนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชน*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- Mekdaeng, C. Jutiphol, A. and Roonjaroen, T. (2015). *The development of community learning in private education*. Faculty of Management Studies College Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.
- เดือนใจ สุกใส. (2561). รูปแบบการเรียนรู้เชิงพุทธบูรณาการสำหรับนักเรียนประถมศึกษา. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 6(1), 306-318.
- Sooksai, T. (2018). The Buddhist Integrated Learning Model for Primary Students. *Journal of MCU Peace Studies*, 6(1), 306-318.
- ธัญพร บุญรักษา. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- Boonraksa, T. (2009). *Factors Affecting the Learning Community of Schools under the Local Government Organization in Loei Province*. M.A. Thesis, Educational Administration, Rajabhat Loei University.
- ไพเราะ พัดตาสิ่งห์. (2554). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Pattasing. P. (2011). A study of relationship between academic leadership and promotion. Classroom Research of Educational Administrators under the Office of Educational Service Area Primary education Ang Thong. M.A. Thesis, Educational Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
- รุจิรี ภู่อสาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- Poosara, R. and Sanguannam, J. (2002). *Curriculum Management in Schools* Bangkok: Book Point.
- วณูดา ลลิตธนภัทร. (2560). พุทธวิธีการจัดการศึกษาโดยครอบครัว. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 2(3), 1-12.
- Lalittanapatr, W. (2017). Buddhist Method in Home School. *Journal of MCU Buddhapanya Review*, 2(3), 1-12.
- สิวรี พิศุทธิ์สินธพ. (2554). *รูปแบบการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในสถาบันอุดมศึกษาคาทอลิก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทการศึกษาดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- Phisutsinphop, S. (2011). *Community Development Model of Professional Learning in Catholic Higher Education Institutions*. Master Thesis Doctor of Philosophy, Graduate School of Management. Wong Chawalitkul University.

